

4. Павиленис Р.И. Проблема смысла: современный логико-философский анализ языка. – М., 1983
5. Гуссерль Э. Идеи к чистой феноменологии и феноменологической философии. т. 1/ Пер. с нем. А.В.Михайлова. – М., Дом интеллектуальной книги, 1999
6. Хайдеггер М. Бытие и время /Пер. с нем. В.В.Бибихин. – М., «Ad Marginem», 1997
7. Витгенштейн Л. Логико-философский трактат. Философские работы /Сост. и коммент. М.Козловой; Пер. с нем. М.Козловой, Ю.Асеева. ч. 1, – М., Гнозис, 1994
8. Бенвенист Э. Общая лингвистика. – М., 1974
9. Степанов Ю.С. Имена. Предикаты. Предложения (семиологическая грамматика). – М., 1981
10. Слюсарева Н.А. Смысл как экстралингвистическое явление. //В кн.: Как построить интересный урок иностранного языка. – М., 1963
11. Жинкин Н.И. Речь как проводник информации. – М., 1982
12. Бондарко А.В. Грамматическое значение и смысл. – Л., 1978
13. Баухин М.М. Проблема текста в лингвистике, филологии и других гуманитарных науках // Эстетика словесного творчества. – М., 1979
14. Кубрякова Е.С. Память и ее роль в исследовании речевой деятельности // Текст в коммуникации: сб. науч. тр. – М., 1991

УДК 159.94:18:687.016

*Козубай Л.І.
(Хмельницький, Україна)*

АРХІТЕКТУРА МІСТА ХМЕЛЬНИЦЬКОГО ЯК ФАКТОР ФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ КУЛЬТУРНИХ ЦІННОСТЕЙ МОЛОДІ

У даній статті розкривається взаємозв'язок архітектури та моди, їх роль у становленні системи культурних цінностей молоді. Проведено порівняльний аналіз архітектурних об'єктів міста Хмельницького і моделей сучасного жіночого одягу.

Ключові слова: *архітектура, мода, стиль, культура молоді, взаємозв'язок моди та архітектури.*

В даній статті розкривається взаємозв'язок архітектури та моди, їх роль в становленні системи культурних цінностей молоді. Проведено порівняльний аналіз архітектурних об'єктів міста Хмельницького і моделей сучасної жіночої одягу.

Ключевые слова: *архітектура, мода, стиль, культура молоді, взаємозв'язок моди та архітектури.*

The article deals with the interconnection between architecture and fashion, their role in the formation of the system of young people's cultural treasures. The comparative studies of architectural objects of Khmelnytskyi and models of contemporary women's clothes have been carried out.

Key words: *architecture, fashion, young people's culture, interconnection between fashion and culture.*

При першій зустрічі з людиною, ми, зазвичай, звертаємо увагу на її зовнішній вигляд. Так і знайомство з будь-яким містом починається з його зовнішнього вигляду, стану архітектурних споруд, історичних пам'яток та сучасних будівель, пам'ятників, вулиць, парків. Сьогоднішній Хмельницький – яскравий приклад вдалого поєднання традицій минулого та перспективи майбутнього, що яскраво підкреслюється його архітектурним вирішенням. Тут кожен може знайти щось для себе – частинку минулого, обрії майбутнього, замерлий момент сьогодення, відчуття спокою та азарту, домашнього затишку та кар'єрного успіху!

В останні роки відбуваються значні перетворення центру міста, він швидко змінюється, відбудовується та стрімко зростає в гору. Зникають старі непривітні будівлі, відновлюються пам'ятки минулих століть, поряд з ними будуються нові – сучасні, просторі, комфортабельні будинки XXI століття [1:8].

Центр міста Хмельницького – діловий район, серце, що відбиває ритм сучасного життя, пришвидшуєплинність часу. Тут можна провести ділову зустріч, романтичне побачення, пройтись по магазинам у пошуках будь-чого, або просто прогулятися в парку.

Сучасні мода та архітектура формують саму структуру взаємовідносин між людьми. Вони – думки, втілені у форми, філософія у дії. Тому подальший їхній розвиток – важливий показник здоров'я суспільства.

На наше переконання, архітектура міста Хмельницького – потужний фактор впливу на формування системи культурних цінностей молодих хмельничан. Проте, в ході виконання дослідження було з'ясовано, що фактично відсутня популярна та аналітична інформація як щодо історичної ретроспективи, так і перспектив формування архітектурного обличчя міста. Нами здійснена спроба проаналізувати вплив архітектурного середовища на світосприйняття молоді.

Хмельницькому притаманне чітке планування. І, хоча традиційно в літературі архітектуру міста особливо не відзначають, у Хмельницькому є достатньо стара і цікава забудова – перш за все в історичному центрі, зокрема, на вулиці Проскурівській. Будинки Хмельницького (Проскурова) XIX – поч. XX ст. – переважно взірці так званого цегляного стилю, у житловій забудові Проскурова є й адаптації столичних архітектурних стилів, зокрема модерну, а культовим спорудам Проскурова притаманні риси поширеного в Російській імперії провінційного класицизму. Старовинна архітектура міста представлена також особняками по вулиці Грушевського, храмами, житловими будинками та іншими спорудами, збудованими в кінці XIX – на початку XX століття [1:18].

На нашу думку, актуальним питанням освіти є формування системи культурних цінностей молоді. Зазначимо, що молодь усвідомлює вплив культури на всі складові людського життя, розуміє важливість вивчення та поважного ставлення до культурної світової та національної спадщини, завдяки чому формується громадська та особистісна позиція громадянина держави.

Розглянемо стильову єдність об'єктів моди та архітектури, їх вплив на формування гармонійно розвинутої особистості через поняття «моди» та «архітектури».

Мода – феномен, який у найбільш концентрованому вигляді відображає стан естетичної культури суспільства в межах певного історичного часу. Мода, будучи квінтесенцією естетичної свідомості конкретного соціуму, яскраво віддзеркалює духовні

потреби суспільства. Сьогодні мода стосується мовленнєвої культури, способів і манери триматися на людях і спілкуватись, існує мода і на певні професії, на спосіб праці і відпочинку [2:21].

Отже, поняття моди, на нашу думку, формується як ознака суспільства, маленька частинка людини, країни, народу, способу життя, думок, занять, професій. Розвиток форми одягу тісно пов'язаний із загальним розвитком людського суспільства, його трудовою діяльністю, розвитком культури, мистецтва, економіки, техніки, етнографічними та національними звичаями, географічним місцем розташування та кліматичними умовами тієї чи іншої місцевості.

Доведено, що архітектура є складовою мистецтва, яка віддзеркалюється у всіх напрямках життєдіяльності людини. Архітектура створює матеріально організоване середовище, необхідне людям для їх життєдіяльності, у відповідності з призначенням, сучасними технічними можливостями та естетичними уподобаннями суспільства. Як вид мистецтва, архітектура входить у сферу духовної культури, естетично формуючи оточення людини, відтворює суспільні ідеї у художніх образах. Мабуть саме тому вважається, що архітектура – це застигла музика. В різні історичні періоди використовували різноманітні будівельні матеріали й технології, які суттєво впливають на створення архітектурних конструкцій [3:112].

Архітектура і мода мають не тільки однакові ідеї, вони використовують одні й ті самі терміни: фактура, орнамент, ескіз, розмір, образ, тектоніка тощо.

Найкраще за все тісний зв'язок архітектури і моди забезпечує та ілюструє поняття «стиль» – одне з важливих понять, пов'язане з еволюцією напрямів мистецтва в цілому та архітектури й моди зокрема. Ми постійно оперуємо поняттями: стиль епохи, стиль архітектурних споруд, стиль історичного костюма, модний стиль, стиль митця та ін.

Адже, можна говорити, що стиль сучасного міста формується під впливом та взаємопроникненням ідей організації середовища та вбрання людини. Стиль кожної історичної епохи легко впізнати за характерними особливостями архітектурних споруд, скульптурних композицій і історичного костюма, в якому яскраво проявляються моди [4:38].

Оновлений, сучасний вигляд міста Хмельницького підштовхнув молодих дизайнерів до ідеї створити власні моделі сучасного одягу, які виникли під впливом стилів сучасних архітектурних споруд нашого міста. Концепція сучасної молодіжної моди у контексті сприйняття молодими дизайнерами архітектурних споруд рідного міста стала основою для створення колекції, моделі якої мають ознаки обраних будівель міста, під назвою «Панянка – хмельничанка». Вона була презентована як дарунок рідному місту від нового покоління городян, які поряд з пошуком нових ідей, форм й технологій плекають у своєму серці гармонію та неповторність своєї малої батьківщини.

В якості «джерел творчого натхнення» було обрано три громадських будівлі, які стали візитівками нашого міста: торгівельно-розважальний комплекс «Либідь Плаза», будівля Укрсоцбанку та кінотеатр «Планета» (колишнє приміщення міського пожежного депо).

Як було зазначено вище, архітектурні споруди та моделі одягу поєднуються поняттям «стилю». Проаналізуємо стилі обраних будівель:

1. Торгівельно-розважальний комплекс «Либідь Плаза» (вул. Кам'янецька, 21) – не-типова, абсолютно нова споруда для нашого міста, яка побудована в стилі хай-тек. Тех-

нічний прогрес 70-тих років ХХ ст. мав значний вплив на архітектуру. Він являв собою початок ери високих технологій. Хай-тек використовує різноманітні комбінації металу та скла, передбачає використання інженерно-технічних конструкцій споруди у декоративних цілях. В 90-их роках ХХ ст. хай-тек набуває великою популярності та отримує подальший розвиток. Конструктивна відкритість, складний структурований простір, улюблені матеріали: метал, скло, бетон – все це характерні риси стилю хай-тек. Практично повна відсутність декору компенсується роботою фактури – грою світла на склі, блиском хромованих та металевих поверхонь, візерунком натуральних та синтетичних сучасних матеріалів. Стиль хай-тек асоціюється з поглядом у майбутнє, це справжній авангард сучасної моди, міцно пов'язаний з технологізацією суспільства. Він ідеально пасує містам та людям, які активно розвиваються, прагнуть новизни та стильності.

Сконструйовані моделі сучасних молодіжних суконь у стилі хай-тек також містять зазначені вище ознаки стилю хай-тек: конструктивний мінімалізм, блискучі, металоподібні тканини, які щільно облягають тіло людини [5:256].

2. Будівля Укрсоцбанку (вул. Соборна, 34) – цікава архітектурна споруда, на яку неможливо не звернути увагу. Ми визначили архітектурне вирішення будівлі як стилізацію бароко – прагнення величі, пишноти, просторового розмаху, масивності. Бароко – (barocco /італ./ – вибагливий, химерний) – стиль у європейському мистецтві у XVI-XVIII ст. Багато елементів цього стилю запозичені з архітектури античних часів. Головні риси бароко: динамічність та пишність форм, «неспокійний» ритм кривих ліній, яскраві барви, складні вигнуті обриси елементів споруди, наявність декоративних елементів. Завдяки незвичній пластиці, складним обрисам будівлі в стилі бароко набувають живописності та динамічності, що дозволяє їм легко «увійти» в оточуючий простір. Саме такі враження справляє на нас споруда Укрсоцбанку.

Одяг в стилі бароко надав життя новим тканинам та прикрасам: на зміну шовку та мереживу прийшли оксамит, металеві гудзики, пряжки, велика кількість атласних стрічок, значні об'єми, багаточарові спідниці. Одяг бароко- це прагнення розкоші та ексцентричності. Тому саме ці ознаки спостерігаються у сучасній молодіжній моді [5:144].

3. Будівля кінотеатру «Планета» (вул. Подільська, 39) – колишнє приміщення міського пожежного депо. Хмельничанами ця споруда сприймається як невід'ємний атрибут рідного міста, такий собі свідок недалекого минулого. Будівля має ознаки готичного стилю: чіткість ліній, каркасні перекриття, вертикальні конструкції. Головна особливість таких споруд – спрямованість будівлі вгору. Готичний стиль зародився у Франції в XI-XII ст. Рання готика в архітектурі – будівлі цивільного та церковного призначення. З розвитком міст виникла потреба у нових типах споруд, яким також був притаманний цей стиль – арсенали, ратуші, школи, лікарні тощо.

Саме в готичному стилі найяскравіше проявляється аналогія стилю в архітектурі та моді на одяг, де головна ознака – перевага вертикальних ліній, вторинні ознаки – взуття з загостреними носами, загострені манжети, конусоподібні головні убори. Сконструйовані нами моделі повторюють ознаки готичного стилю обраної архітектурної споруди [5:302].

Отже, сьогодні ідея єдності середовища існування людини переживає друге народження: костюм, інтер'єр, архітектура і навіть ландшафт розглядаються як складові оболонки різного масштабу, які огортають людське тіло. У пошуках нових ідей, форм й тех-

нологій мода і архітектура все більше зближуються та проникають одна в одну, що переконливо можна стверджувати на прикладі нашого міста.

ЛІТЕРАТУРА

1. Єсюнін С.М. Місто Хмельницький: історія, події, факти. – Хмельницький, 2004. – 112 с.
2. Ермилова В.В. Моделирование и художественное оформление одежды: Учеб. пособие для сред. проф. образования: Учеб. пособие для нач. проф. образования / В.В. Ермилова, Д.Ю.Ермилова. – 2-е изд., стер. – М.: Издательский центр «Академия», 2004. – 184 с.: ил.
3. Которн Н. История моды в XX веке. – М.: Тривиум, 1998. – 317с.
4. Основы моделирования и художественного оформления одежды: Учебн. для средн. спец. учеб. заведений легкой промышленности/ Козлова Т.В., Рытвинская Л.Б., Тимашева З.Н.-М.: Легкая индустрия, 1985.-168 с.,ил.
5. Бердник Т.О., Неклюдова Т.П. Дизайн костюма. – Ростов-на-Д: «Феникс», 2000. – 448с.

УДК 140:82.0:78:510:53

*Трохимчук П.П.
(Луцьк, Україна)*

КОНЦЕПЦІЯ НООСФЕРИ ТА ПОЛІМЕТРИЧНИЙ АНАЛІЗ: ПРОБЛЕМИ ВЗАЄМОВПЛИВУ

Наводиться порівняльний аналіз концепції ноосфери та поліметричного методу. Обговорюються питання оптимальної формалізації ноосфери, включаючи науку та культуру. Показана доцільність використання поліметричного методу для проблем ноосфери.

Ключові слова: *ноосфера, поліметричний метод, культура, наука, система, формалізація, цивілізація.*

Приводится сравнительный анализ концепции ноосферы и полиметрического метода. Обсуждаются вопросы оптимальной формализации ноосферы, включая науку и культуру. Показана целесообразность использования полиметрического метода для анализа проблем ноосферы.

Ключевые слова: *ноосфера, полиметрический метод, культура, наука, система, формализация, цивилизация.*

A comparative analysis of the concept of the noosphere and polymetric method is represented. The issues of optimal formalization of noosphere, including science and culture, are discussed. The expediency of using polymetric method to analyze the problems of the noosphere is shown.

© Трохимчук П.П., 2013